

**Uchwała Nr IV/21/2011
Rady Gminy Barciany**

z dnia 8 lutego 2011 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Barciany na 2011 rok.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001r. Dz. U. Nr 142, poz.1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 4 ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z 2007 r. Dz. U. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami) – Rada Gminy Barciany uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Barciany na 2011 rok, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc Uchwała Nr XXXVI/158/2009 Rady Gminy Barciany z dnia 16 grudnia 2009 roku.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodnicząca Rady Gminy

Wiesława Małgorzata Kłaczko – Dyjas

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr IV/21/2011
Rady Gminy Barciany
z dnia 8 lutego 2011r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
dla Gminy Barciany na 2011 rok**

I. Wstęp.

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowania narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio –psycho -społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej.

Podstawą prawną do opracowania niniejszego programu jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią w/w ustawy, samorządy gmin posiadają kompetencje do podejmowania działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gmina z racji dysponowania odpowiednią wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz o swoich możliwościach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze, skierowane do społeczności lokalnej, ponieważ nadmierne zażywanie alkoholu stanowi poważny problem, nie tylko dla pojedynczych jednostek ale i dla ogółu społeczeństwa.

Alkoholizm to wielki problem społeczny dotykający nie tylko osoby dorosłe, ale coraz częściej młodzież i dzieci. W związku z czym niezbędne jest podejmowanie działań edukacyjno – profilaktycznych, mających na celu zmianę postaw i świadomości młodych ludzi oraz położenie szczególnego nacisku na rozwijanie zachowań asertywnych wobec wszechobecnych używek. Wpajanie zasad zdrowego stylu życia od najmłodszych lat stwarza szansę podnoszenia świadomości społecznej na temat zagrożeń, jakie niesie ze sobą cywilizacja, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy i uzależnień. Dom rodzinny, szkoła i środowisko zewnętrzne, w którym przebywają dzieci i młodzież, kształtują osobowość młodego człowieka. Należy zatem zadbać o to, aby instytucje do tego powołane i organizacje społeczne były zdolne do przyjęcia zadań wychowawczych w przypadkach zaistnienia zagrożeń.

Alkoholizm w dzisiejszych czasach stał się trudnym problemem społecznym, który stanowi obecnie duże wyzwanie cywilizacyjne, o szerokim zasięgu. W celu zapobiegania patologiom społecznym oraz zmniejszenia rozmiarów zjawisk już występujących, Gmina Barciany prowadzi szereg działań, ukierunkowanych na aktywne przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym oraz minimalizowanie tych, które już występują.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Realizacja powyższych zadań opiera się na następujących dokumentach prawnych:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barciany.

Pod uwagę zostały również wzięte rekomendacje, opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011.

Adresatem programu jest szerokie grono odbiorców, a w tym m. in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury, pracownicy Urzędu Gminy w Barcianach, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

II. Główne kierunki działania Gminy Barciany w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadania związane z profilaktyką uzależnień są realizowane na terenie Gminy Barciany przez szeroki krąg zainteresowanych jednostek i osób. W działania na rzecz aktywnej walki z uzależnieniami włączają się m.in. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie, Rewir Dzielnicowych w Barcianach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorski Sądu Rejonowego w Kętrzynie, Radni Rady Gminy, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe i opiekuńczo – wychowawcze a także organizacje, stowarzyszenia i instytucje, które zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Podczas planowania, a następnie realizowania działań profilaktycznych, szczególna uwaga jest kierowana na dzieci i młodzież. Obecnie wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy Barciany realizują zadania prewencyjne, dotyczące zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami Ustawy o systemie oświaty. Jako formy działań profilaktycznych wymagających wsparcia merytorycznego i finansowego przez

samorząd gminy w ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wskazuje się:

- organizowanie profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych,
- szkolenia dla nauczycieli z zakresu zachowań problemowych,
- organizowanie otwartych imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, konkursów tematycznych, spektakli teatralnych.

Ponieważ wszystkie zachowania antyspołeczne podejmowane są zwykle pod wpływem alkoholu i środków odurzających, konieczne jest wdrażanie wszelkich możliwych środków zaradczych wobec tego zjawiska. Wskazane jest, aby działaniami profilaktycznymi obejmować zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione, przebywające w najbliższym otoczeniu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Dlatego też istotnym celem, zawartym w niniejszym programie jest kontynuacja wspierania działalności Punktu Konsultacyjnego. Działania w nim podejmowane przyczyniają się do eliminacji, bądź ograniczenia występowania zjawisk destrukcyjnych. Jest to miejsce pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych, związanych z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami. Pracujący w Punkcie Konsultacyjnym specjalista udziela porad, prowadzi rozmowy motywujące z osobami uzależnionymi, jak również inicjuje interwencje, w przypadku ujawnienia występowania przemocy domowej. Podejmowane są także aktywne próby walki ze zjawiskami nadużywania alkoholu, poprzez wspieranie stowarzyszeń i instytucje, które zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i skupiają środowisko osób prowadzących lub kontynuujących własny proces terapeutyczny.

III. Cele programu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat na terenie Gminy Barciany. Określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu. Program stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy, w myśl art. 41 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 z póź. zm.). Cele w/ w programie to:

1. Rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Barciany oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.
2. Kreowanie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych, służącej zmniejszaniu aktualnych i zapobieganiu nowym problemom związanym z uzależnieniami, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

3. Rozszerzenie zakresu współpracy z Komendą Powiatową Policji, Zespołem Kuratorskim Sądu Rejonowego w Kętrzynie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami służby zdrowia, placówkami oświaty oraz innymi placówkami opiekuńczo – wychowawczymi w sprawach wynikających z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Modelowanie zdrowego stylu życia poprzez wprowadzanie do szkół profesjonalnych programów profilaktycznych.
5. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.
6. Wspieranie realizacji szkolnych i środowiskowych imprez oraz programów profilaktycznych.
7. Kontrola rynku napojów alkoholowych, w kontekście przestrzegania zasad i warunków korzystania oraz podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
8. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych – współpraca z punktem konsultacyjnym, placówkami służby zdrowia gdzie osoby uzależnione i współuzależnione mogą uzyskać profesjonalną pomoc.
9. Stwarzanie alternatywnych, ciekawszych możliwości spędzania czasu wolnego przez młodzież szkolną m.in. poprzez zachęcanie do udziału w pozalekcyjnych zajęciach sportowych (wynajem sal gimnastycznych) czy organizowanie imprez sportowych na terenie gminy.

IV. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

1. Wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemem alkoholowym.
2. Współpraca z placówkami służby zdrowia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od napojów alkoholowych w zakresie udzielania porad indywidualnych i prowadzenie zajęć

terapeutycznych leczenia odwykowego wykraczających poza zakres kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

4. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy.
5. Kierowanie osób realizujących zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na szkolenia (terapeuci, grupy zawodowe profesjonalnie zajmujące się problematyką alkoholową, nauczyciele, pedagodzy, policjanci), jak również udział w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących profesjonalne programy profilaktyczne.
6. Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywujących z osobami, wobec których istnieje podejrzenie o nadużywanie alkoholu, w celu zastosowania leczenia odwykowego.
7. Kierowanie wniosków do sądu, celem orzeczenia zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu, w stosunku do osób nagminnie nadużywających alkoholu.
8. Rozpowszechnianie informacji o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz narkotyków,

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

1. Współpraca oraz wymiana informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną i psychologiczną, w tym m.in. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Kuratorskim Sądu Rejonowego w Kętrzynie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, przedstawicielami ochrony zdrowia, pedagogami szkolnymi oraz organizacjami pozarządowymi w celu szybkiego reagowania na zaistniałe bądź potencjalne problemy.
2. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego lub grup terapeutycznych dla ofiar i sprawców przemocy domowej.
3. Realizacja działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
4. Prowadzenie działalności informacyjno– edukacyjnej służącej upowszechnianiu informacji o tematyce zjawisk patologii społecznych i możliwości uzyskania pomocy.

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

1. Wspieranie placówek oświatowych w uczestniczeniu w realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, odpowiadających standardom Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Wspieranie pozalekcyjnych imprez edukacyjnych oraz rekreacyjno-sportowych.
3. Aktywny udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
5. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu poniżej 18 roku życia.
6. Tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, szczególnie w okresie trwania ferii zimowych i wakacji, promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego.
7. Współpraca instytucji z terenu gminy Barciany (placówki oświatowe, kluby sportowe, instytucje kultury, placówki służby zdrowia) oraz wspólna realizacja działań związanych z profilaktyką oraz promocją zdrowego, wolnego od nałogów stylu życia.

Zadanie IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

1. Współpracę i wsparcie Klubu Integracji Społecznej w Barcianach działającego na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób uzależnionych od alkoholu.
2. Wsparcie działalności organizacji, stowarzyszeń i instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

3. Finansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, spożywczych i materiałów informacyjno- edukacyjnych, niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.
4. Promowanie dobrych praktyk w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Podnoszenie świadomości społecznej na temat występujących zagrożeń społecznych.
6. Budowanie systemu współpracy.
7. Wymiana informacji.

Zadanie V

Kontrola rynku napojów alkoholowych na terenie gminy Barciany w kontekście przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń przez podmioty gospodarcze, prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.
3. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz tytoniowych.
4. Weryfikacja zasad określających ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, miejsca i obiekty na terenie lub w pobliżu których zakazana będzie sprzedaż, podawanie, spożywanie oraz wnoszenie napojów alkoholowych.
5. Weryfikacja zasad, form i zakresu prowadzenia kontroli sprzedaży napojów alkoholowych ze wskazaniem instytucji i osób upoważnionych do prowadzenia w/w kontroli.

VI. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Finansowanie działań podejmowanych w związku z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywa się w ramach środków własnych gminy pochodzących z opłat, pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Zadania realizowane w ramach w/ w programu mogą być także finansowane z dotacji celowych Wojewody, ze środków PARPA, z zapisów, darowizn i innych wpływów od instytucji, osób prawnych i fizycznych oraz ze środków pochodzących z programów, wykorzystujących finanse Unii Europejskiej i programów krajowych.

VII. Postanowienia końcowe.

1. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Współpraca z właściwymi komórkami Policji w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.
- 2) Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- 4) Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 5) Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta, o którym mowa w art. 18 ust.1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 6) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- 7) Kierowanie osób nadużywających alkoholu, na specjalistyczne badania wykonywane przez lekarzy biegłych.
- 8) Inicjowanie postępowań opiekuńczych w sprawach dzieci z rodzin alkoholowych.
- 9) Udział w szkoleniach dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Wynagrodzenie przysługuje członkom Komisji za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zespołów problemowych w wysokości ryczałtowej:
 - a. Przewodniczący Komisji - 200 zł brutto miesięcznie

b. Członkowie Komisji - 150 zł brutto miesięcznie

- 2) Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywają się co najmniej raz w miesiącu.
- 3) Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniach jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia oraz sprawozdania z wykonywanych prac.
- 4) Wynagrodzenie nie przysługuje za miesiąc, w którym Komisja nie odbyła posiedzeń oraz członkom, którzy byli obecni na posiedzeniu Komisji.